

บทความวิจัย

ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐที่มีผลต่อความสำเร็จ ในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ

The Effects of Government Financial and Accounting Risk Management on Operational Achievement of Public Higher of Education Institutions

นายิกา ทองเสมอ^{1*}, ณัฐวงศ์ พูนพล¹, และ ธัญญธร ศรีวิเชียร¹

Nayika Tongsamer^{1*}, Nuttavong Poonpool¹, and Tanyatorn Srivachian¹

Received: 29 April 2024

Revised: 5 September 2024

Accepted: 9 September 2024

Abstract

The purpose of this research is to study the impact of managing government financial and accounting risks on public higher education institutions' operational accomplishments. Data were collected from a sample of 456 administrators in public higher education institutions under the Ministry of Higher Education, Science, Research, and Innovation. A questionnaires was used as the data collection instrument, with Cronbach's alpha coefficients ranging from 0.800 to 0.931. Data were analyzed using descriptive statistics, multiple correlation analysis, and multiple regression analysis.

The results showed that 1) integrated risk management had relationships and positive effects on the overall operational achievement regarding decreasing chances of operational loss, and protection for damage of resources; 2) corporate governance monitoring and controlling had relationships and positive effects on the overall operational achievement regarding decreasing chances of operational loss, protection for damage of resource, and confident of operational; and 3) risk workload determination, information application, and continuous improvement had relationships and positive effects on the overall operational

¹ คณะการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Mahasarakham Business School, Mahasarakham University

* ผู้ให้การติดต่อ (Corresponding e-mail: 62010980003@msu.ac.th)

achievement as well as all aspects of incomes. The benefits of this research was that comprehensive and integrated risk management could increase efficiency and reduce risk.

Keywords: *Government Financial and Accounting Risk Management, Operational Achievement, Public Higher of Education Institutions*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐระดับมหาวิทยาลัย ในสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน 456 คน โดยใช้แบบสอบถามซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.880 – 0.931 วิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนา การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการบริหารความเสี่ยงแบบบูรณาการ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานโดยรวม ด้านลดโอกาสที่เกิดการสูญเสียจากการดำเนินงานและด้านการป้องกันความเสียหายของทรัพยากร 2) ด้านการกำกับติดตามและควบคุมตามหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานโดยรวม ด้านลดโอกาสที่เกิดการสูญเสียจากการดำเนินงาน ด้านการป้องกันความเสียหายของทรัพยากร และด้านการสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงาน และ 3) ด้านการกำหนดภาระงานด้านความเสี่ยง ด้านการใช้ข้อมูลสารสนเทศ และด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ประโยชน์ของงานวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า การจัดการความเสี่ยงที่ครอบคลุมและบูรณาการสามารถเพิ่มประสิทธิภาพและลดความเสี่ยงได้

คำสำคัญ: *การบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ, ความสำเร็จในการดำเนินงาน, สถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ*

บทนำ

กระทรวงการคลังได้ประกาศหลักเกณฑ์ว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2562 อ้างถึงหนังสือเลขที่ กค.0509.3/ว.36 ลงวันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 เรื่อง แนวทางการบริหารความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ เรื่อง หลักการบริหารความเสี่ยงระดับองค์กรโดยหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ ข้อ 3 กำหนดให้หน่วยงานของรัฐยกเว้นรัฐวิสาหกิจถือปฏิบัติตามคู่มือหรือแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงตามที่กระทรวงการคลังกำหนด โดยในปี พ.ศ. 2564 เพื่อให้การบริหารความเสี่ยงของหน่วยงานมีประสิทธิภาพ รวมถึงยกระดับ

การบริหารความเสี่ยงของฝ่ายบริหารให้สามารถเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ (Ministry of Finance, 2021)

การบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐยังคงส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตามหนังสือราชการ ที่ กค (กวจ) 0405.4/ว41 จากคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ กรมบัญชีกลาง เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการเตรียมการจัดซื้อจัดจ้างและการเร่งรัดการใช้จ่ายเงินงบประมาณ พ.ศ. 2567 อ้างถึงคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (คณะกรรมการวินิจฉัย) พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้หน่วยรับงบประมาณมีแนวทางปฏิบัติในการเตรียมการจัดซื้อจัดจ้างและเป็นการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณและการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (The Comptroller General's Department, 2024) ซึ่งมีผลทำให้เงินทุนของสถาบันอุดมศึกษาได้มาจากงบประมาณแผ่นดิน หรือเงินรายได้ของสถาบัน เช่น ค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุงการศึกษาต่าง ๆ ของนักศึกษา เป็นต้น ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาต้องมีแผนการใช้จ่ายเงินที่สะท้อนความต้องการการใช้จ่ายเงินเพื่อการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์และแผนประจำปีของสถาบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญและสนใจที่จะศึกษาผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ เพื่อการลด การป้องกัน และการควบคุมการใช้ทรัพยากรตามแผนงานที่กำหนด และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ และศึกษาความสำเร็จในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ
2. เพื่อทดสอบผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ

จากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 18 เรื่อง การบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการบริหารความเสี่ยงแบบบูรณาการ มีงานวิจัยที่ระบุด้านการบริหารความเสี่ยงแบบบูรณาการเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ จำนวน 7 เรื่อง ประกอบด้วย Siti, Abdul, and Wan (2011); Jaihaow (2019); Lutfi and Teguh (2019); Ratanabhansri

and Arunruangsirilert (2019); Thongniwan, Poonpool, and Musik (2020); Sawangsri and Intarak (2023); Songdet and Bunrat (2023) ด้านการกำกับติดตามและควบคุมตามหลักธรรมาภิบาล มีงานวิจัยที่ระบุด้านการกำกับติดตามและควบคุมตามหลักธรรมาภิบาลเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ จำนวน 12 เรื่อง ประกอบด้วย Ross and Harun (2014); Hongsing, Prempanichnukul, and Sangmahachai (2018); Jaihaow (2019); Junsuriyasak, Pitak, Sripan, Deekote, and Na Lamphun (2019); Kose and Agdenis (2019); Ratanabhansri and Arunruangsirilert (2019); Innoppakoon and Yenyuak (2020); Srisawat, Homcharoen, and Chanruang (2020); Thongniwan et al. (2020); Nasaeng, Thanaanantrakul, Jantharach, Sirisatit, and Boontongdee (2021); Sawangsri and Intarak (2023); Songdet and Bunrat (2023) ด้านการกำหนดภาระงานด้านความเสี่ยง มีงานวิจัยที่ระบุด้านการกำหนดภาระงานด้านความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ จำนวน 12 เรื่อง ประกอบด้วย Siti et al. (2011); Ross and Harun (2014); Manuel, Andres, Laura, and Maria (2015); Hongsing et al. (2018); Junsuriyasak et al. (2019); Ratanabhansri and Arunruangsirilert (2019); Innoppakoon and Yenyuak (2020); Srisawat et al. (2020); Thongniwan et al. (2020); Kitbai, Rattanaphaphtham, and Prempanichnukul (2022); Sawangsri and Intarak (2023); Songdet and Bunrat (2023) ด้านการใช้ข้อมูลสารสนเทศ มีงานวิจัยที่ระบุด้านการใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ จำนวน 12 เรื่อง ประกอบด้วย Siti et al. (2011); Radoica (2012); Dewata, Natoen, Jauhari, Sari, and Hartiyani (2017); Junsuriyasak et al. (2019); Kose and Agdenis (2019); Lutfi and Teguh (2019); Ratanabhansri and Arunruangsirilert (2019); Srisawat et al. (2020); Thongniwan et al. (2020); Nasaeng et al. (2021); Kitbai et al. (2022); Songdet and Bunrat (2023) ด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีงานวิจัยที่ระบุด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ จำนวน 5 เรื่อง ประกอบด้วย Siti et al. (2011); Hongsing et al. (2018); Junsuriyasak et al. (2019); Srisawat et al. (2020); Thongniwan et al. (2020) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สังเคราะห์ตัวแปรย่อยของการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ

การบริหารความเสี่ยง ทางการเงินและบัญชีภาครัฐ	ด้านการ				
	ด้านการ	กำกับ	ด้านการ	ด้านการ	ด้านการ
	บริหารความ เสี่ยงแบบ บูรณาการ	ติดตามและ ควบคุมตาม หลัก ธรรมาภิบาล	กำหนดการะ งานด้าน ความเสี่ยง	ใช้ข้อมูล สารสนเทศ	พัฒนาอย่าง ต่อเนื่อง
Songdet and Bunrat (2023)	✓	✓	✓	✓	
Sawangsri and Intarak (2023)	✓	✓	✓		
Kitbai et al. (2022)			✓	✓	
Nasaeng et al. (2021)		✓		✓	
Srisawat et al. (2020)		✓	✓	✓	✓
Thongniwan et al. (2020)	✓	✓	✓	✓	✓
Innoppakoon and Yenyuak (2020)		✓	✓		
Junsuriyasak et al. (2019)		✓	✓	✓	✓
Ratanabhansri and Arunruangsirilert (2019)	✓	✓	✓	✓	
Jaihaow (2019)	✓	✓			
Hongsing et al. (2018)		✓	✓		✓
Kose and Agdenis (2019)		✓		✓	
Lutfi and Teguh (2019)	✓			✓	
Dewata et al. (2017)				✓	
Manuel et al. (2015)			✓		
Ross and Harun (2014)		✓	✓		
Radoica (2012)				✓	
Siti et al. (2011)	✓		✓	✓	✓
รวม	7	12	12	12	5

ที่มา: จากการทบทวนวรรณกรรมของผู้วิจัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการดำเนินงาน

จากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 14 เรื่อง ความสำเร็จในการดำเนินงานด้านบรรจุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ มีงานวิจัยที่ระบุด้านบรรจุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ เป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จในการดำเนินงาน จำนวน 9 เรื่อง ประกอบด้วย Krailas (2017); Sae-liw (2017); Hongsing et al. (2018); Tawbud, Chaveerug, and Ninlaphay (2018); Ahmad (2019); Jarataroonchay and

Poonpool (2019); Junsuriyasak et al. (2019); Khaled (2019); Thongniwan et al. (2020) ด้านลดโอกาสที่เกิดการสูญเสียจากการดำเนินงาน มีงานวิจัยที่ระบุด้านลดโอกาสที่เกิดการสูญเสียจากการดำเนินงานเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จในการดำเนินงาน จำนวน 6 เรื่อง ประกอบด้วย Krailas (2017); Sae-liw (2017); Hongsing et al. (2018); Tawbud et al. (2018); Innoppakoon and Yenyuak (2020); Thongniwan et al. (2020) ด้านการป้องกันความเสียหายของทรัพยากร มีงานวิจัยที่ระบุด้านการป้องกันความเสียหายของทรัพยากรเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จในการดำเนินงาน จำนวน 8 เรื่อง ประกอบด้วย Krailas (2017); Sae-liw (2017); Hongsing et al. (2018); Tawbud et al. (2018); Junsuriyasak et al. (2019); Innoppakoon and Yenyuak (2020); Jinfeng (2020); Thongniwan et al. (2020) ด้านการสร้าง ความมั่นใจในการปฏิบัติงาน มีงานวิจัยที่ระบุด้านการสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงานเป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จในการดำเนินงาน จำนวน 10 เรื่อง ประกอบด้วย Dewata et al. (2017); Sae-liw (2017); Tawbud et al. (2018); Ahmad (2019); Jarataroonchay and Poonpool (2019); Junsuriyasak et al. (2019); Lutfi and Teguh (2019); Prasatkaew and Vaisamruat (2019); Innoppakoon and Yenyuak (2020); Thongniwan et al. (2020) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สังเคราะห์ตัวแปรย่อยของความสำเร็จในการดำเนินงาน

ความสำเร็จในการดำเนินงาน	ด้านบรรลุปเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	ด้านลดโอกาสที่เกิดการสูญเสียจากการดำเนินงาน	ด้านการป้องกันความเสียหายของทรัพยากร	ด้านการสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงาน
Thongniwan et al. (2020)	✓	✓	✓	✓
Innoppakoon and Yenyuak (2020)		✓	✓	✓
Junsuriyasak et al. (2019)	✓		✓	✓
Jarataroonchay and Poonpool (2019)	✓			✓
Prasatkaew and Vaisamruat (2019)				✓
Tawbud et al. (2018)	✓	✓	✓	✓
Hongsing et al. (2018)	✓	✓	✓	
Sae-liw (2017)	✓	✓	✓	✓
Krailas (2017)	✓	✓	✓	
Jinfeng (2020)			✓	
Khaled (2019)	✓			
Lutfi and Teguh (2019)				✓
Ahmad (2019)	✓			✓
Dewata et al. (2017)				✓
รวม	9	6	8	10

ที่มา: จากการทบทวนวรรณกรรมของผู้วิจัย

การบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการบริหารความเสี่ยงแบบบูรณาการ

การบริหารความเสี่ยงแบบบูรณาการ หมายถึง การจัดการความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในระบบที่มี การเชื่อมโยงกันทั้งองค์กร มาบูรณาการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีให้เป็นไปตามกรอบบริหารความเสี่ยง ของกระทรวงการคลัง และตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ของกระทรวงการคลัง อีกทั้งยังเป็นวิธีการบริหาร จัดการ และควบคุมกระบวนการดำเนินงานต่าง ๆ โดยลดมูลเหตุและโอกาสที่องค์กรจะเกิดความเสี่ยง เพื่อให้ ระดับของความเสี่ยงและขนาดของความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในขนาดอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ประเมินได้ และควบคุมได้ เพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ (Duangsamran, 2021) รวมถึงเป็นกระบวนการที่ นำไปใช้ในกลยุทธ์ทั่วทั้งองค์กร ซึ่งออกแบบมาเพื่อระบุเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นจนส่งผลกระทบต่อองค์กรและ จัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (Kose & Agdenis, 2019)

งานวิจัยของ Innoppakoon and Yenyuak (2020) พบว่า การจัดการความเสี่ยงแบบบูรณาการ ในหน่วยงานภาครัฐมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงาน สอดคล้องกับ งานวิจัยของ Wiphatkrut (2014) พบว่า การบริหารความเสี่ยงแบบบูรณาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในประเทศไทยที่อยู่ในระดับมากส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารความเสี่ยงในองค์กร โดยความสำเร็จใน การดำเนินงานที่ได้รับผลกระทบจากการบริหารความเสี่ยงแบบบูรณาการ ประกอบด้วย การนำแนวทาง การบริหารความเสี่ยงภาครัฐมาช่วยลดโอกาสที่เกิดการสูญเสียจากการดำเนินงานและการจัดกิจกรรมควบคุม ในแต่ละขั้นตอนของการปฏิบัติงานทางการเงินและบัญชี

ดังนั้นการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการบริหารความเสี่ยงแบบบูรณาการ จึงมีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ดังนี้

สมมติฐานการวิจัย 1: การบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการบริหาร ความเสี่ยงแบบบูรณาการมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงาน

การบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการกำกับติดตามและควบคุมตาม หลักธรรมาภิบาล

ด้านการกำกับติดตามและควบคุมตามหลักธรรมาภิบาล หมายถึง ความโปร่งใสในการปฏิบัติ ราชการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล การจัดทำและเปิดเผยข้อมูลสารสนเทศ รายงานทางการเงิน ระเบียบและ หลักเกณฑ์ที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ของผู้เกี่ยวข้องอย่างถูกต้อง ครบถ้วน โปร่งใสของกิจกรรมภายในองค์กร สามารถวัดกิจกรรมของตนที่มีต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจได้ (Poonpool, Ninniyom, & Nachairit, 2023) ซึ่งเป็นการบริหารจัดการภาครัฐที่เน้นหลักการกระจายอำนาจและหลักนิติธรรม โดยมุ่งเน้นการสร้าง ความพึงพอใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ รวมถึงการใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือก ปฏิบัติ เพื่อให้องค์กรสามารถควบคุมและกำจัดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้มากที่สุด การเพิ่ม ประสิทธิภาพขององค์กรโดยการวางแผน การควบคุม และการวัดผลการปฏิบัติงาน มุ่งเน้นการบูรณาการ

ด้านการจัดการบัญชีและการจัดการเชิงกลยุทธ์ภายในบริบทขององค์กร เพื่อป้องกันการเกิดความเสียหายต่อองค์กรสร้างความเชื่อมั่นในการดำเนินงานต่อไป (Ahmad, 2019)

งานวิจัยของ Thawanratphokin (2021) พบว่า การบริหารความเสี่ยงเกี่ยวกับการกำกับติดตาม และการควบคุมตามหลักธรรมาภิบาล มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Junsuriyasak et al. (2019) พบว่า ระบบในการควบคุมภายในที่ดีเกี่ยวกับการกำกับติดตามและการควบคุมตามหลักธรรมาภิบาล มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานโดยรวม โดยความสำเร็จในการดำเนินงานที่ได้รับผลกระทบจากกิจกรรมการควบคุม ประกอบด้วย การกำกับดูแลให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผนการบริหารความเสี่ยง ภาครัฐตามขั้นตอนที่กำหนด การติดตามและทบทวนการจัดการความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีอย่างสม่ำเสมอและการวางแผนการใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพโดยยึดหลักธรรมาภิบาล

ดังนั้นการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการกำกับติดตามและควบคุมตามหลักธรรมาภิบาลจึงมีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ดังนี้

สมมติฐานการวิจัย 2: การบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการกำกับติดตามและควบคุมตามหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงาน

การบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการกำหนดภาระงานด้านความเสี่ยง

ด้านการกำหนดภาระงานด้านความเสี่ยง หมายถึง การกำหนดผู้รับผิดชอบในเรื่องของการจัดการความเสี่ยงที่ปฏิบัติโดยคณะกรรมการบริหาร และบุคลากรทุกคนในองค์กร ช่วยในการกำหนดกลยุทธ์และการดำเนินงาน (Innoppakoon & Yenyuak, 2020) ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีการระบุความเสี่ยง วัดความเสี่ยงเป็นไปได้ และผลกระทบ มีการวางแผนการดำเนินการบรรเทาผลกระทบและมีการติดตาม ความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอเพื่อรายงานต่อผู้บริหารระดับสูง (Kumar, 2021) ด้านการกำหนดภาระงาน ด้านความเสี่ยงส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดโครงสร้างและขอบเขตงานที่เหมาะสมกับตำแหน่งและหน้าที่เพื่อลดโอกาสของความเสี่ยงทางการเงินและบัญชี โดยองค์กรต้องมีระบบบัญชีและแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างเหมาะสม (Junsuriyasak et al., 2019) ในกระบวนการปฏิบัติงานนั้น คณะกรรมการบริหาร ตลอดจนพนักงานขององค์กรทุกระดับชั้นจะเป็นผู้กำหนดร่วมกันในการแบ่งความรับผิดชอบงานในแต่ละส่วน รวมถึงสามารถป้องกันรักษาทรัพย์สิน การตรวจพบการทุจริตและข้อผิดพลาด โดยปฏิบัติตามนโยบายและวิธีปฏิบัติงานที่กำหนดไว้อย่างสม่ำเสมอ (Hongsing et al., 2018)

งานวิจัยของ Kittiwutikrai and Chaisawaneeyakron (2015) พบว่า การกำหนดภาระงานด้านความเสี่ยงเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงด้านภาระเหตุการณ์ความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยงด้านการตอบสนองความเสี่ยง และด้านการติดตามประเมินผลและรายงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hongsing et al. (2018) พบว่า ด้านการกำหนดภาระงานด้านความเสี่ยงเกี่ยวกับประสิทธิภาพในด้านการแบ่งแยกหน้าที่ ด้านการจัดทำเอกสารหลักฐาน

มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จขององค์กรโดยรวม โดยความสำเร็จในการดำเนินงานที่ได้รับผลกระทบจากกิจกรรมการควบคุม ประกอบด้วย การวางแผนการใช้ทรัพยากรอย่างเป็นรูปธรรม การนำแผนกลยุทธ์ทางการเงินมาใช้ในการบริหารองค์กรได้อย่างเหมาะสม และการใช้เครื่องมือป้องกันความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีในการลดผลกระทบของความเสี่ยง

ดังนั้นการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการกำหนดภาระงานด้านความเสี่ยงจึงมีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ดังนี้

สมมติฐานการวิจัย 3: การบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการกำหนดภาระงานด้านความเสี่ยงมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงาน

การบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการใช้ข้อมูลสารสนเทศ

ด้านการใช้ข้อมูลสารสนเทศ หมายถึง การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศในการบริหารองค์กรต้องมีความถูกต้องเที่ยงตรง ความรวดเร็วทันต่อการใช้งาน ความสมบูรณ์ เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ และตรวจสอบได้ (Srijunpetch, 2021) ข้อมูลบัญชีบริหารที่เหมาะสมเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดของผู้บริหารในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จของการดำเนินงาน (Puttikunsakon, Poonpool, & Wangcharoendate, 2022) ดังนั้นการใช้ข้อมูลสารสนเทศสามารถป้องกันความเสี่ยงทางการเงินขององค์กรได้ดี รวมทั้งการรายงานความเสี่ยงทางการเงินขององค์กรภายใต้ข้อมูลขนาดใหญ่สามารถรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ได้ดีขึ้น และช่วยให้พนักงานอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียเข้าใจการพยากรณ์ความเสี่ยงทางการเงินขององค์กรได้ดีขึ้น (Jinfeng, 2022)

งานวิจัยของ Tawbud et al. (2018) พบว่า การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Thongniwan et al. (2020) พบว่า ด้านระบบการเงินและบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จการบริหารงาน

ดังนั้นการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการใช้ข้อมูลสารสนเทศจึงมีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ดังนี้

สมมติฐานการวิจัย 4: การบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการใช้ข้อมูลสารสนเทศมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงาน

การบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การพัฒนาระบบและกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อการสร้างองค์ความรู้ สร้างจิตสำนึกกระตุ้นให้ตระหนักถึงความสำคัญของการควบคุมภายใน รวมทั้งปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Poonpool, Thawiphrom, Nilniyom, & Mirattanaphra, 2022) ในการจัดเตรียม

และจัดทำตรวจสอบเอกสารหลักฐานการเงิน การรวบรวมเอกสารหลักฐานทางการเงินเพื่อนำมาบันทึกบัญชีอย่างถูกต้องเรียบร้อยและให้เป็นปัจจุบัน การปิดบัญชีและการจัดทำรายงานทางการเงินตามช่วงเวลาต่าง ๆ เช่น รายวัน รายเดือน รายไตรมาส และประจำปี (Poonpool et al., 2022) นอกจากนี้หัวหน้างานยังเป็นผู้ให้การฝึกอบรมแก่ผู้ปฏิบัติงานในระหว่างการทำงาน ช่วยให้มีความเข้าใจในเรื่องการบริหารความเสี่ยงมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง (Jaihaow, 2019)

งานวิจัยของ Innoppakoon and Yenyuak (2020) พบว่า การจัดการความเสี่ยงในหน่วยงานภาครัฐ ด้านกฎหมายและกฎระเบียบ ด้านการปฏิบัติงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Jaihaow (2019) พบว่า การสนับสนุนจากผู้บริหาร ความเข้าใจในระบบบริหารความเสี่ยง การปฏิบัติตามแนวทางการบริหารความเสี่ยง การสื่อสาร การฝึกอบรม ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ Hongsing et al. (2018) กล่าวว่า ความสำเร็จขององค์กรเป็นผลของการมีกระบวนการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐาน รายงานต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นถูกต้อง และบุคลากรได้ปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับด้วยการป้องกันและลดความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงมีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ดังนี้

สมมติฐานการวิจัย 5: การบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่องมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงาน

ความสำเร็จในการดำเนินงาน

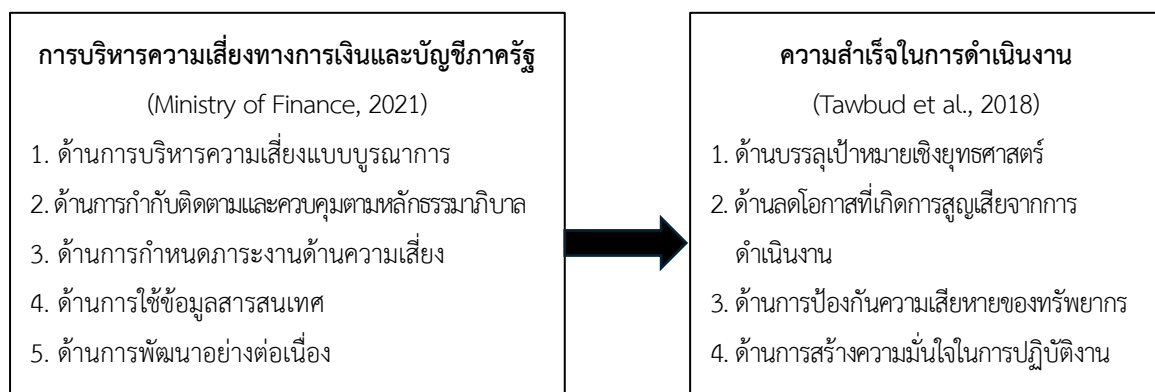
ความสำเร็จในการดำเนินงาน หมายถึง ตัวกำหนดการประเมินผลหรือการวัดผลการปฏิบัติงานขององค์กร เพื่อการปรับให้เหมาะสมกับบริบทของระบบการบริหารราชการแผ่นดินของสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ การนำเครื่องมือในการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กรมาช่วยเสริมในการบริหารของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อลดโอกาสที่เกิดการสูญเสียจากการดำเนินงานทางการเงินในขั้นตอนและกระบวนการต่าง ๆ ป้องกันความเสียหายของทรัพยากรที่อาจเกิดขึ้นทางการเงินและทำให้บุคลากรในหน่วยงานทางการเงินของสถาบันอุดมศึกษาเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติงานมากขึ้น (Tawbud et al., 2018) ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ด้านลดโอกาสที่เกิดการสูญเสียจากการดำเนินงาน ด้านการป้องกันความเสียหายของทรัพยากร และด้านการสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงาน

งานวิจัยของ Thongniwan et al. (2020) กล่าวว่า ความสำเร็จการบริหารงาน (Management Success) เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินงานขององค์กรเป็นไปตามกระบวนการที่กำหนดไว้ มีการปฏิบัติงานที่โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ มีการจัดสรรและการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม เพื่อให้ผลงานเป็นประโยชน์สูงสุดต่อองค์กร ประกอบด้วย ความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน (Transparency) ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน (Performance Effectiveness) การจัดสรรทรัพยากรที่ดี (Good Resource Allocation) และการบริหาร

ความเสี่ยงที่ดี (Good Risk Management) ซึ่งเป็นองค์ประกอบของความสำเร็จของทุกองค์กร รวมทั้งจะมีการดำเนินการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ต่อเนื่องประจำปี เพื่อปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลภายใต้งบประมาณและทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด รวมทั้งได้กำหนดแนวทางการถ่ายทอดยุทธศาสตร์ และตัวชี้วัดสร้างความเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง และมีการติดตามประเมินผลที่สะดวก รวดเร็ว เพื่อลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับแนวคิดของ Khaled (2019) กล่าวว่า ความสำเร็จในการดำเนินงานที่สะท้อนให้เห็นถึงความมั่นคงของสถาบันอุดมศึกษา สถาบันต่าง ๆ ต้องมีส่วนร่วมในการวางกลยุทธ์และการบัญชีสำหรับการจัดการเชิงกลยุทธ์ เพื่อให้การดำเนินงานตามเป้าหมายที่วางไว้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้ได้กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษาผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ โดยการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ สามารถวัดได้จาก 5 ด้าน คือ ด้านการบริหารความเสี่ยงแบบบูรณาการ ด้านการกำกับติดตามและควบคุมตามหลักธรรมาภิบาล ด้านการกำหนดภาระงานด้านความเสี่ยง ด้านการใช้ข้อมูลสารสนเทศ และด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่วนความสำเร็จในการดำเนินงานสามารถวัดได้จาก 4 ด้าน คือ ด้านบรรลุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ ด้านลดโอกาสที่เกิดการสูญเสียจากการดำเนินงาน ด้านการป้องกันความเสียหายของทรัพยากร และด้านการสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงาน ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ที่มา: จากการทบทวนวรรณกรรมของผู้วิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ อธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี ผู้อำนวยการกอง คณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการสำนัก และรองผู้อำนวยการสำนัก ของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐระดับมหาวิทยาลัย ในสังกัดกระทรวงอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม รวมทั้งหมด 83 หน่วยงาน ได้แก่ มหาวิทยาลัย ในกำกับของรัฐ จำนวน 26 หน่วยงาน สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 10 หน่วยงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 38 หน่วยงาน และมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 9 หน่วยงาน จำนวน 664 คน (Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation, 2020) กลุ่มตัวอย่าง คือ อธิการบดี รองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี ผู้อำนวยการกอง คณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการสำนัก และรองผู้อำนวยการสำนัก ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 250 คน (Yamane, 1967) ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ตารางเลขสุ่มและสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ของทั้ง 83 หน่วยงาน ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ซึ่งได้รับการตอบกลับมา จำนวน 456 ฉบับ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 68.67 เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนแบบสอบถาม ที่ส่งไปยังกลุ่มประชากร ซึ่งสอดคล้องกับ Aaker, Kumar, and Day (2001) ได้เสนอว่าการส่งแบบสอบถาม มีอัตราตอบกลับเกินร้อยละ 20 จึงจะถือว่ายอมรับได้

เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งได้สร้างตามวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดการวิจัยที่กำหนดขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งในปัจจุบัน

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 4 ข้อ ประกอบด้วย ประเภทของสถาบันที่ท่านสังกัด งบประมาณแผ่นดินที่ได้รับจัดสรรในปีปัจจุบัน งบประมาณเงินรายได้ที่ได้รับจัดสรรในปีปัจจุบัน และจำนวนบุคลากรในสังกัด

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 24 ข้อ ประกอบด้วย 3.1) ด้านการบริหารความเสี่ยงแบบบูรณาการ จำนวน 5 ข้อ 3.2) ด้านการกำกับติดตามและควบคุมตามหลักธรรมาภิบาล จำนวน 5 ข้อ 3.3) ด้านการกำหนดการะงานด้านความเสี่ยง จำนวน 5 ข้อ 3.4) ด้านการใช้ข้อมูลสารสนเทศ จำนวน 4 ข้อ และ 3.5) ด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วย 4.1) ด้านบรรลุ

เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ จำนวน 5 ข้อ 4.2) ด้านลดโอกาสที่เกิดการสูญเสียจากการดำเนินงาน จำนวน 5 ข้อ 4.3) ด้านการป้องกันความเสียหายของทรัพยากร จำนวน 5 ข้อ และ 4.4) ด้านการสร้างเชื่อมั่นในการปฏิบัติงาน จำนวน 5 ข้อ

แบบสอบถามข้างต้น ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาตามกรอบแนวคิดเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้องของการใช้ภาษาและครอบคลุมเนื้อหาของงานวิจัย และนำมา Try Out จำนวน 30 คน โดยการทดสอบความน่าเชื่อถือ มีรายละเอียดดังนี้

ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์อยู่ระหว่าง 0.65 ซึ่งพบว่ามีค่าดัชนีสอดคล้องกับนิยามศัพท์ ซึ่งสอดคล้องกับ Baotham (2015) ที่กล่าวว่า ค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่า 0.50 ขึ้นไป เป็นค่าที่ยอมรับได้ถือว่าข้อคำถามดังกล่าวมีความเหมาะสม

ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (Discriminant Power) โดยใช้เทคนิค Item-total Correlation ซึ่งการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ มีค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.611 - 0.890 และความสำเร็จในการดำเนินงาน มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.569 - 0.930 สอดคล้องกับ Tayruakham (2009) ที่กล่าวว่าเกณฑ์การพิจารณาค่าอำนาจของแบบสอบถาม 0.40 ขึ้นไป ถือว่ามีคุณภาพในระดับมาก แสดงว่าเครื่องมือมีคุณภาพสามารถนำมาใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยได้

ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability Test) เป็นรายด้าน โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.880 - 0.931 และความสำเร็จในการดำเนินงาน มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาอยู่ระหว่าง 0.880 - 0.928 ซึ่งสอดคล้องกับ Hair, Black, Babin, and Anderson (2006) ที่กล่าวว่าค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือมีค่า 0.70 ขึ้นไป เป็นค่าที่ยอมรับได้ แสดงว่าเครื่องมือมีคุณภาพสามารถนำมาใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบระหว่างการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) ซึ่งเขียนสมการได้ ดังนี้

$$\text{สมการ } OA = \beta_0 + \beta_1 \text{IRM} + \beta_2 \text{CGMC} + \beta_3 \text{RWD} + \beta_4 \text{IA} + \beta_5 \text{CI} + \varepsilon$$

โดยที่ OA แทน ความสำเร็จในการดำเนินงาน

IRM แทน การบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการบริหารความเสี่ยงแบบบูรณาการ

CGMC แทน การบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการกำกับติดตามและควบคุมตามหลักธรรมาภิบาล

RWD	แทน การบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการกำหนดภาระงานด้านความเสี่ยง
IA	แทน การบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการใช้ข้อมูลสารสนเทศ
CI	แทน การบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
ε	แทน ค่าความคลาดเคลื่อน
β	แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุมากกว่า 40 ปี สถานภาพสมรส ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาโท ประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 10 ปี และตำแหน่งงานในปัจจุบัน คือ คณบดี และสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ ส่วนใหญ่เป็นประเภทสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ มีงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับจัดสรรในปัจจุบัน ไม่เกิน 1,000 ล้านบาท มีงบประมาณเงินรายได้ที่ได้รับจัดสรรในปัจจุบัน ไม่เกิน 1,000 ล้านบาท และจำนวนบุคลากรในสังกัดไม่เกิน 1,000 คน

การบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ และศึกษาความสำเร็จในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ

ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ดังนี้ ด้านการกำกับติดตามและควบคุมตามหลักธรรมาภิบาล ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.43) ด้านการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.46) และด้านการบริหารความเสี่ยงแบบบูรณาการ ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.45) ดังตารางที่ 3 อีกทั้งยังพบว่า ผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานโดยรวมและเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยพบว่า ด้านลดโอกาสที่เกิดการสูญเสียจากการดำเนินงาน กับด้านการสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.45, S.D. = 0.48) รองลงมาคือ ด้านบรรลุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ กับด้านการป้องกันความเสียหายของทรัพยากร มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X} = 4.40$, S.D. = 0.46, S.D. = 0.46) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐโดยรวม และเป็นรายด้านของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ

การบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านการบริหารความเสี่ยงแบบบูรณาการ	4.42	0.45	มาก
2. ด้านการกำกับติดตามและควบคุมตามหลักธรรมาภิบาล	4.45	0.43	มาก
3. ด้านการกำหนดภาระงานด้านความเสี่ยง	4.40	0.44	มาก
4. ด้านการใช้ข้อมูลสารสนเทศ	4.43	0.46	มาก
5. ด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.38	0.51	มาก
โดยรวม	4.41	0.38	มาก

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสำเร็จในการดำเนินงานโดยรวมและเป็นรายด้านของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ

ความสำเร็จในการดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. ด้านบรรลุเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์	4.40	0.46	มาก
2. ด้านลดโอกาสที่เกิดการสูญเสียจากการดำเนินงาน	4.43	0.45	มาก
3. ด้านการป้องกันความเสียหายของทรัพยากร	4.40	0.46	มาก
4. ด้านการสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงาน	4.43	0.48	มาก
โดยรวม	4.41	0.41	มาก

ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณและการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ เพื่อทดสอบผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ โดยเบื้องต้นทำการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเองพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.553 - 0.708 ดังตารางที่ 5 ซึ่งอาจเกิดปัญหา Multicollinearity ดังนั้นผู้วิจัยทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่าค่า VIFs ของตัวแปรอิสระ การบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ มีค่าตั้งแต่ 2.096 - 3.151 ซึ่งมิต้าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน (Black, 2006)

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐกับความสำเร็จในการดำเนินงานโดยรวม ของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ

ตัวแปร	OA	IRM	CGMC	RWD	IA	CI	VIFs
$\bar{X}$	4.42	4.42	4.46	4.40	4.43	4.38	
S.D.	0.42	0.45	0.43	0.45	0.47	0.51	
OA	-	0.673*	0.686*	0.772*	0.759*	0.758*	
IRM		-	0.574*	0.688*	0.622*	0.578*	2.116
CGMC			-	0.702*	0.588*	0.553*	2.096
RWD				-	0.708*	0.654*	3.151
IA					-	0.681*	2.518
CI						-	2.157

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ในส่วนของการผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐที่มีต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ พบว่า การบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการบริหารความเสี่ยงแบบบูรณาการ ($\beta = 0.098$, $p = 0.002$) ด้านการกำกับติดตามและควบคุมตามหลักธรรมาภิบาล ($\beta = 0.161$, $p = 0.000$) ด้านการกำหนดภาระงานด้านความเสี่ยง ($\beta = 0.202$, $p = 0.000$) ด้านการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ($\beta = 0.211$, $p = 0.000$) และด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ($\beta = 0.245$, $p = 0.000$) มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานโดยรวม ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐกับความสำเร็จในการดำเนินงานโดยรวม ของสถาบันอุดมศึกษา

การบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ	ความสำเร็จในการดำเนินงานโดยรวม		t	p-value
	β	Error		
ค่าคงที่ (a)	0.366	0.112	3.265	0.001*
ด้านการบริหารความเสี่ยงแบบบูรณาการ (IRM)	0.098	0.031	3.190	0.002*
ด้านการกำกับติดตามและควบคุมตามหลักธรรมาภิบาล (CGMC)	0.161	0.032	5.014	0.000*
ด้านการกำหนดภาระงานด้านความเสี่ยง (RWD)	0.202	0.038	5.315	0.000*
ด้านการใช้ข้อมูลสารสนเทศ (IA)	0.211	0.033	6.462	0.000*
ด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง (CI)	0.245	0.027	8.922	0.000*
F = 287.745 p = 0.0000 Adj R ² = 0.759				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

โดยสมการพยากรณ์มีดังต่อไปนี้

$$OA = 0.366 + 0.098IRM + 0.161CGMC + 0.202RWD + 0.211IA + 0.245CI$$

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการทดสอบสมมติฐานงานวิจัย พบว่า การบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐด้านการบริหารความเสี่ยงแบบบูรณาการ มีผลกระทบเชิงบวกต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐด้านการบริหารความเสี่ยงแบบบูรณาการ ช่วยให้องค์กรสามารถลดโอกาสที่เกิดการสูญเสียจากการดำเนินงานและป้องกันความเสียหายของทรัพยากรในการนำรอบการบริหารความเสี่ยงภาครัฐมาใช้ในการปฏิบัติงานทางการเงินและบัญชีทำให้การดำเนินงานขององค์กรบรรลุตามเป้าหมาย ลดระดับความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Sawangsri and Intarak (2023) กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงนั้น สถานศึกษาควรกำหนดวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยงที่มีความชัดเจน และควรแจ้งวัตถุประสงค์ในการบริหารความเสี่ยงให้บุคลากรทุกคนได้ทราบและเข้าใจตรงกัน 2) สถานศึกษาควรวิเคราะห์ความเสี่ยงให้ครอบคลุมทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกที่จะทำให้การดำเนินงานไม่ประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ 3) สถานศึกษาควรจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงให้มีความชัดเจนและดำเนินการจัดการความเสี่ยงตามระดับความรุนแรงจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด 4) สถานศึกษาควรกำหนดมาตรการจัดการความเสี่ยงที่มีความชัดเจนตรงตามวัตถุประสงค์ และควรชี้แจงมาตรการให้บุคลากรทุกคนได้ทราบและปฏิบัติ และ 5) สถานศึกษาควรติดตามผล ประเมินผล และรายงานผลการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาการบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Auemsaart and Pumklom (2023) พบว่า การบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษาในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารความเสี่ยงของสถานศึกษามีการบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับมากนั้น อาจสืบเนื่องมาจากในปัจจุบันนี้ หน่วยงานทางการศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงในหน่วยงานเพิ่มมากขึ้น จึงได้จัดทำนโยบายและมีการกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการดำเนินการจัดการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาทุกแห่ง เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์กับสถานศึกษา และป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นกับสถานศึกษา ตลอดจนการนำรูปแบบวิธีการบริหารความเสี่ยงมาใช้ในสถานศึกษา เพื่อลดความสูญเสียที่อาจเกิดจากความเสียหายภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Kittiwutikrai and Chaisawaneeyakron (2015) พบว่า การบริหารความเสี่ยงด้านการระบุเหตุการณ์ความเสี่ยง ด้านการประเมินความเสี่ยง ด้านการตอบสนองความเสี่ยง และด้านการติดตามประเมินผลและรายงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงาน

การบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการกำกับติดตามและควบคุมตามหลักธรรมาภิบาล มีผลกระทบเชิงบวกต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการกำกับติดตามและควบคุมตามหลักธรรมาภิบาลช่วยให้องค์กรควบคุมการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดบรรลุเป้าหมายตามภารกิจและแผนการปฏิบัติงานทางการเงิน มีกระบวนการทำงาน

ที่เปิดเผยตรงไปตรงมาสามารถตรวจสอบได้ และลดสภาพปัญหาหรือหลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและสร้างความเสียหายหรือความสูญเสียให้กับองค์กรได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Songdet and Bunrat (2023) กล่าวว่า ควรมีการระดมความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการระบุความต้องการบริการและผลผลิต โดยแสดงให้เห็นถึงเป้าประสงค์ที่ชัดเจนของสถานศึกษา ส่วนด้านการเงิน ควรมีการควบคุมการเก็บรักษาเงิน ถูกต้องตามระเบียบและอยู่ภายในวงเงินเก็บรักษา ในขณะที่ด้านการดำเนินงาน ควรมีการควบคุมการดำเนินงานของแต่ละฝ่ายให้มีความร่วมมือในการทำงานอย่างเหมาะสม และด้านกฎระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ควรมีการกำหนดมาตรการหรือบทลงโทษบุคลากรที่ไม่ปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มาตรฐาน อย่างชัดเจนและเป็นธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sawangsri and Intarak (2023) พบว่า การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนอุทุมพรพิสัยโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ว่า การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนอุทุมพรพิสัยโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากฝ่ายบริหารสถานศึกษา และครู ได้ทำความเข้าใจและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดในเนื้อหาสาระของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 และหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2562 ซึ่งได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องจัดให้มีการบริหารจัดการความเสี่ยง เพื่อให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลแก่ผู้มีส่วนได้เสียของหน่วยงาน อันส่งผลให้โรงเรียนอุทุมพรพิสัยจำเป็นต้องให้ความสำคัญและดำเนินการบริหารความเสี่ยงอย่างเคร่งครัดเป็นประจำทุกปี การศึกษา ดังนั้นจึงทำให้การบริหารความเสี่ยงของโรงเรียนอุทุมพรพิสัยโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wiphatkrut (2014) พบว่า การดำเนินการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การติดตามประเมินผล การกำหนดวัตถุประสงค์ การจัดการความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยง และการระบุความเสี่ยง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการดำเนินการบริหารความเสี่ยงของมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยภาพรวมที่อยู่ในระดับมากนั้น เนื่องมาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการนำระบบการบริหารความเสี่ยงมาใช้และเพื่อปฏิบัติให้สอดคล้องและเป็นไปตามนโยบายของหน่วยงานภาครัฐ ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหารความเสี่ยงในองค์กร

การบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการกำหนดภาระงานด้านความเสี่ยง มีผลกระทบเชิงบวกต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการกำหนดภาระงานด้านความเสี่ยง ช่วยให้องค์กรจัดโครงสร้างและขอบเขตงานที่เหมาะสมกับตำแหน่งและหน้าที่ เพื่อลดโอกาสของความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีในการสื่อสารและทำความเข้าใจในเรื่องการเบิกจ่ายงบประมาณ การจัดทำเอกสารการเงินและบัญชีที่ถูกต้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Siti, Aknoriza, and JamalRozaidy (2023) พบว่า มีการกำหนดนโยบายและหลักเกณฑ์สำหรับการวิเคราะห์ทางการเงินและการบริหารความเสี่ยงของภาครัฐในประเทศมาเลเซีย โดยแต่ละกระทรวงมีความจำเป็นที่จะต้อง

มีแนวทางที่ชัดเจนและเฉพาะเจาะจงมากขึ้นในการวิเคราะห์ทางการเงินและความเสี่ยง นอกจากนี้ยังมีความสำคัญอย่างยิ่งที่การวิเคราะห์ทางการเงินและความเสี่ยงที่ดำเนินการมีความเกี่ยวข้องและตอบสนองความต้องการเฉพาะของหน่วยงานภาครัฐ ความเป็นประโยชน์ของข้อมูลขึ้นอยู่กับความเข้าใจที่ครอบคลุมเกี่ยวกับบริบทและประเภทของการตัดสินใจที่ต้องการ ดังนั้นการส่งเสริมความร่วมมือและการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานบัญชี และหน่วยงานสำคัญอื่น ๆ ในกระทรวงจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการวิเคราะห์ทางการเงินและความเสี่ยงที่มีประสิทธิภาพ สร้างความมั่นใจให้กับผู้บริหาร และผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งแสดงถึงคุณภาพในการบริหารจัดการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Vyhivska, Hryhorevka, Lyakhovich, and Khomenko (2019) พบว่า ผู้บริหารหน่วยงานที่รับผิดชอบและข้อมูลผลผลิต ควรคำนึงถึงการวิเคราะห์ความเสี่ยงการประเมินความเสี่ยง การบริหารความเสี่ยงโดยตรง การติดตามความเสี่ยง และการรายงาน การบริหารความเสี่ยง ในการจัดการข้อมูลของการบริหารความเสี่ยงของกิจกรรมการศึกษาของสถาบันการศึกษาระดับสูง ความซับซ้อนของวิธีการครอบคลุมกระบวนการระบบการจัดการคุณภาพทั้งหมด การตอบสนองต่อความเสี่ยงที่ระบุโครงสร้างการบัญชีของสถาบันอุดมศึกษา มีส่วนช่วยในการปรับปรุงการแสดงบัญชีของการปฏิบัติงาน เพื่อลดความเสี่ยงของกิจกรรมการศึกษาของการศึกษาที่สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Wutthijareansit and Ariratana (2015) พบว่า ควรมีการดำเนินการ ดังนี้ 1) ด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ผู้บริหารควรจัดทำวัตถุประสงค์ร่วมกับผู้รับผิดชอบงานการเงิน โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมเป็นคณะกรรมการ เพื่อให้มีความครอบคลุมชัดเจนและเกิดความโปร่งใส สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม และมีการชี้แจงต่อที่ประชุมครูในโรงเรียน 2) ด้านการระบุความเสี่ยง ควรแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบภายในอย่างเป็นทางการ และจัดเวทีให้มีการนำเสนอผลการตรวจสอบภายในเพื่อสร้างความตระหนักและนำไปปฏิบัติ 3) ด้านการประเมินความเสี่ยง ควรจัดประชุมระดมสมองในการจัดทำสารสนเทศเกี่ยวกับการวิเคราะห์โอกาสและผลกระทบในระดับความรุนแรงที่จะเกิดความเสี่ยงตามแนวปฏิบัติงานการเงินที่กำหนดไว้ 4) ด้านการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ควรแต่งตั้งคณะทำงานการเงินเพื่อกำหนดแนวทางในการลดความเสี่ยงที่มีผลต่อความเสียหายในการปฏิบัติงานการเงิน 5) ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ควรจัดสรรงบประมาณหรือระดมทุนเพื่อนำมาพัฒนาความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศงานการเงินให้แก่บุคลากรที่รับผิดชอบงานการเงินและสร้างเครือข่ายด้านเทคโนโลยีสารสนเทศงานการเงิน และ 6) ด้านการรายงานและติดตามผล ควรพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบงานการเงินเพื่อจัดทำรายงานการบริหารความเสี่ยงงานการเงินและนำเสนอต่อสาธารณชนในรูปแบบที่หลากหลาย

การบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการใช้ข้อมูลสารสนเทศ มีผลกระทบเชิงบวกต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการใช้ข้อมูลสารสนเทศ เป็นพื้นฐานสำคัญที่จะนำไปพิจารณาในการดำเนินการบริหารความเสี่ยงตาม กรอบและขั้นตอนของการปฏิบัติที่องค์กรกำหนดขึ้น เพื่อให้องค์กรมีระบบสารสนเทศและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจัดทำข้อมูลทางการเงินและบัญชีที่มีความถูกต้องและสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจได้อย่างดี สอดคล้องกับ

งานวิจัยของ Thawanratphokin (2021) พบว่า การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการประเมินความเสี่ยงงานการเงิน ด้านกิจกรรมควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวม ดังนั้นต้องให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน โดยนำมาใช้ในการวางแผนการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินของบุคลากรสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hongsing et al. (2018) พบว่า ประสิทธิภาพระบบการควบคุมภายใน ด้านการควบคุม การประมวลผลข้อมูล ด้านการดูแลป้องกันทรัพย์สิน ด้านการแบ่งแยกหน้าที่ ด้านการจัดทำเอกสารหลักฐาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จขององค์กรโดยรวม ดังนั้นผู้บริหารจึงควรใช้สารสนเทศนี้เป็นแนวทางในการวางระบบการควบคุมภายในเพื่อให้องค์กรมีระบบการควบคุมภายในที่มีประสิทธิภาพ สามารถช่วยให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Thongniwan et al. (2020) พบว่า ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง และด้านระบบการเงินการบัญชี มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการบริหารงาน เป็นตามสมมติฐานในการศึกษาวิจัยนี้ ดังนั้นผู้บริหารสูงสุดฝ่ายการเงินและบัญชีของหน่วยบริการสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ควรมุ่งเน้นและให้ความสำคัญต่อระบบบัญชีการเงินการคลังภาครัฐ ด้านระบบบริหารงานงบประมาณ เพื่อให้หน่วยงานสามารถปฏิบัติให้เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณตามที่ได้รับจัดสรรเป็นไปตามยุทธศาสตร์ และโครงสร้างแผนงานที่กำหนดไว้ สามารถลดความเสี่ยงในการบริหารงาน ลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อน ลดเวลาและค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน สิ่งเหล่านี้จะทำให้องค์กรเกิดความโปร่งใส คุ่มค่า ตรวจสอบได้ นำไปสู่ความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

การบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีผลกระทบเชิงบวกต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน เนื่องจากการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ ด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาความรู้ทักษะและสมรรถนะของบุคลากรในทุกระดับที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมความเข้าใจบทบาทหน้าที่ในและตระหนักถึงความสำคัญในการร่วมขับเคลื่อนภารกิจของกรมภายใต้ขอบเขตงานความรับผิดชอบของตนเอง ให้สามารถลดสิ่งที่ผิดวัตถุประสงค์หรือแก้ไขสิ่งที่ไม่ต้องการให้เกิดขึ้นของความเสี่ยงด้านการเงินและบัญชี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Jamphu (2021) พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสบปัญหาและอุปสรรคในด้านประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ โดยรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีลักษณะพึ่งพารายได้จากรัฐบาลเป็นสัดส่วนที่สูงมาก และปัญหาการบริหารการคลัง โดยเฉพาะการบริหารค่าใช้จ่าย อาทิ การบริหารงบประมาณที่ขาดประสิทธิภาพ ปัญหาการบริหารบุคลากรทางการคลัง การขาดประสิทธิภาพในการจัดทำข้อมูลทางการคลัง ปัญหาการตรวจสอบทางการคลัง อีกทั้งปัญหาการขาดการมีส่วนร่วมในการบริหารงานการคลังท้องถิ่นและการเลียงภาษี ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการตอบสนองความเสี่ยงทางการคลังที่เป็นการลดความเสี่ยง ซึ่งมีแนวทางที่เป็นองค์ประกอบหลักของการบริหารจัดการงานคลังที่ดี คือ 1) กระบวนการบริหารงบประมาณที่ดี 2) การพัฒนาบุคลากรทางการคลัง 3) การพัฒนาระบบ

เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารระบบการเงินการคลังของท้องถิ่น และ 4) การทบทวนกระบวนการทำงานด้านการคลังอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Tawbud et al. (2018) พบว่าควรให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินของสถาบันอุดมศึกษา โดยนำมาใช้ในการวางแผนการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินของบุคลากร เพื่อเพิ่มโอกาสในการสร้างความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน และนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาแผนการบริหารความเสี่ยงขององค์กรและนำวิธีการจัดการกับความเสี่ยงที่เหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของ Ross and Harun (2014) กล่าวว่า การบริหารความเสี่ยงการเงินและบัญชี การวิเคราะห์งบการเงิน และข้อมูลต่อการบริหารความเสี่ยงตำแหน่งหน้าที่บัญชีและการจัดการมีอิทธิพลต่อการบริหารความเสี่ยงขององค์กร การควบคุมงบประมาณ การจัดทำงบประมาณ และการวางแผนเชิงกลยุทธ์ มีบทบาทสำคัญในการจัดการความเสี่ยงสอดคล้องกับงานวิจัยของ Thawanratphokin (2021) พบว่า การบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน ด้านการประเมินความเสี่ยงงานการเงิน ด้านกิจกรรมควบคุม ด้านสารสนเทศและการสื่อสารในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินโดยรวม ดังนั้นต้องให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงิน โดยนำมาใช้ในการวางแผนการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานทางการเงินของบุคลากร เพื่อเพิ่มโอกาสในการสร้างความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงิน และนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาแผนการบริหารความเสี่ยงขององค์กร และนำวิธีการจัดการกับความเสี่ยงที่เหมาะสมมาใช้เพื่อป้องกันการสูญเสียทรัพยากรขององค์กร และส่งเสริมให้การบริหารความเสี่ยงในองค์กรมีประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารของสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปใช้ในการปรับปรุงกระบวนการจัดการความเสี่ยง โดยใช้ข้อมูลสารสนเทศในการวิเคราะห์และพยากรณ์ความเสี่ยง เพื่อการวางแผนการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมผู้บริหารขององค์กร และพัฒนาผู้นำรุ่นใหม่ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐในแต่ละด้านมากขึ้น มุ่งเน้นและให้ความสำเร็จต่อการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีภาครัฐ เพื่อให้หน่วยงานในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐนำกรอบบริหารความเสี่ยงที่กระทรวงการคลังกำหนดไปปรับใช้ สามารถทำให้เกิดการบริหารงานที่บรรลุเป้าหมายตามภารกิจและแผนการปฏิบัติงานทางการเงินและบัญชี
3. สถาบันอุดมศึกษาควรให้ความสำคัญในด้านการบริหารความเสี่ยงแบบบูรณาการ เพื่อช่วยจัดการความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในแต่ละระบบที่มีการเชื่อมโยงกันทั้งองค์กรจากการกำหนดนโยบายการปฏิบัติงาน และการทุจริตให้ระดับของความเสียหายและขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

อยู่ในระดับที่องค์กร ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายและภาพลักษณ์ขององค์กรเป็นสำคัญ

4. สถาบันอุดมศึกษาควรให้ความสำคัญในด้านการกำกับติดตามและควบคุมตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อช่วยให้องค์กรสามารถควบคุมการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนด มีการใช้ทรัพยากรอย่าง ประหยัดและเกิดความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินและบัญชีด้านป้องกันความเสียหายของทรัพยากร และเพื่อให้มีความสอดคล้องกับภารกิจในการดำเนินงานทางการเงิน และบัญชีและกำหนดกรอบแนวทางการบริหารความเสี่ยงในการปฏิบัติงานให้บุคลากรขององค์กรเข้าใจในทิศทางเดียวกัน รวมถึงลดความเสี่ยง ที่ส่งผลกระทบต่อองค์กร การวางระบบการควบคุมภายในที่เพียงพอเหมาะสมที่จะทำให้ผู้มีส่วนได้เสียของ หน่วยงานเกิดความเชื่อมั่นว่าผู้บริหารได้ปฏิบัติหน้าที่ในการบริหารองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล

5. สถาบันอุดมศึกษาควรให้ความสำคัญในด้านการกำหนดภาระงานด้านความเสี่ยง เพื่อลด โอกาสของความเสี่ยงทางการเงินและบัญชีในการสื่อสารและทำความเข้าใจในเรื่องการเบิกจ่ายงบประมาณ การจัดทำเอกสารการเงินและบัญชีที่ถูกต้อง และการกำหนดตัวดัชนีชี้วัด วิธีการ และขั้นตอนการบริหารความ เสี่ยงการปฏิบัติงานที่ชัดเจน เพื่อแก้ไขปัญหาได้ทันกับเหตุการณ์

6. สถาบันอุดมศึกษาควรให้ความสำคัญในด้านการใช้ข้อมูลสารสนเทศ เพื่อส่งเสริมให้เกิด ความสำเร็จในการดำเนินงานทางการเงินและบัญชีด้านการสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงาน และเพื่อนำ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการรายงานข้อมูลสำคัญต่าง ๆ และนำมาใช้ในการพัฒนาระบบการบริหาร จัดการด้านการเงินและบัญชีให้ทันสมัย ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารได้ทันเวลา

7. สถาบันอุดมศึกษาควรให้ความสำคัญในด้านการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การพัฒนาความรู้ ต่อเนื่องทางวิชาชีพบัญชีของผู้ทำบัญชีและการเงินของหน่วยงานของรัฐเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้อง กับหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. สถาบันอุดมศึกษาควรศึกษาผลกระทบและความสัมพันธ์ของการบริหารความเสี่ยงทางการเงิน และบัญชีภาครัฐที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานกับองค์กรภาครัฐอื่น ที่ไม่ใช่หน่วยงานราชการ ในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างอื่น

2. สถาบันอุดมศึกษาควรศึกษาแนวทางที่มีผลต่อการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและบัญชี ภาครัฐในการปฏิบัติงานเพื่อนำมาพัฒนาและเสนอแนวทางกับองค์กรในภาครัฐ และเพื่อนำข้อมูลที่ได้จาก การวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการองค์กร

เอกสารอ้างอิง

- Aaker, D. A., Kumar, V., & Day, G. S. (2001). *Marketing research* (7th ed.). New York: John Wiley & Sons.
- Ahmad, M. A. (2019). Association between strategic management accounting facets and organizational performance. *Journal of Management*, 14(2), 212-234.
- Auemsart, N., & Pumklom, M. (2023). Risk management of schools under the secondary educational service area Office Kanchanaburi. *Journal of Graduate MCU KhonKaen Campus*, 10(3), 89-101. [in Thai]
- Baotham, S. (2015). *Accounting research* (8th ed.). Bangkok: Triple Education. [in Thai]
- Black, K. (2006). *Business statistics: For contemporary decision making* (4th ed.). New York: John Wiley & Sons.
- Dewata, E., Natoen, A., Jauhari, H., Sari, Y., & Hartiyani, S. J. (2017, November 16). Determining factors of the quality of local government financial statements: Palembang city. In *The 3rd Sriwijaya Economics, Accounting, and Business Conference 2017* (pp. 405-429). Sriwijaya University, Palembang.
- Duangsamran, K. (2021). How to manage risks for the organization without crisis. *Journal of Multidisciplinary in Humanities and Social Sciences*, 4(1), 340-351. [in Thai]
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, A. E. (2006). *Multivariate data analysis* (6th ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall.
- Hongsing, N., Prempanichnukul, V., & Sangmahachai, N. (2018). Effects of internal control system efficiency on organizational success of local administrative organization in Roi Et Province. *Journal of Research and Development Institute, Rajabhat Maha Sarakham University*, 5(2), 25-36. [in Thai]
- Innoppakoon, J., & Yenyuak, C. (2020). Risk management in government agencies case studies government agencies Mueang District, Saraburi Province. *Rajapark Journal*, 14(33), 91-104. [in Thai]
- Jaihaow, T. (2019). The effectiveness of enterprise risk management on finance, accounting, and budgeting of Royal Thai Air Force. *Journal of Federation of Accounting Professions*, 1(1), 88-101. [in Thai]
- Jamphu, O. (2021). Thai local government organizations' management of fiscal risk. *Academic Journal for the Humanities and Social Sciences Dhonburi Rajabhat University*, 4(1), 118-131. [in Thai]

- Jarataroonchay, P., & Poonpool, N. (2019). The effect of intra-organizational communication strategy on operational success of the supporting staff of humanities and social sciences group, Mahasarakham University. *Journal of Accountancy and Management, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University*, 11(1), 2-13. [in Thai]
- Jinfeng, C. (2022). The impact of financial risks on the performance of Russian Banks. *Industrial Engineering & Management Systems*, 19(4), 866-876.
- Junsuriyasak, N., Pitak, N., Sripan, M., Deekote, P., & Na Lamphun, V. (2019). Effects of internal control accounting on financial operation success of treasury personal at local administrative organization, Nong Bua Lumphu Province. *Lampang Rajabhat University Journal*, 8(2), 71-85. [in Thai]
- Khaled, H. (2019). Accounting for strategic management, strategising and power structures in the Jordanian higher education sector. *Journal of Accounting & Organizational Change*, 15(3), 430-452.
- Kitbai, P., Rattanaphaphtham, K., & Prempanichnukul, V. (2022). Effects of internal environment on risk management efficiency of Rajamangala University of Technology Isan. *Journal of Accountancy and Management, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University*, 14(2), 73-84. [in Thai]
- Kittiwutikrai, M., & Chaisawaneeyakron, M. (2015). The effects of risk management on the work success of small and medium enterprises in Mukdaharn Province. *Humanity and Social Science Journal, Ubon Ratchathani University*, 6(1), 105-118. [in Thai]
- Kose, T., & Agdenis, S. (2019). The role of management accounting in risk management. *The Journal of Accounting and Finance*, (Special issue), 509-526.
- Krailas, T. (2017). *The impact of management accounting techniques and enterprise risk management on organizational performance: The case of saving and credit cooperatives in Thailand* (Research report). Songkhla: Prince of Songkla University. [in Thai]
- Kumar, S. (2021). Risk management and enterprise risk management. *Academia Letters*, 2234, 1-6.
- Lutfi, H., & Teguh, I. M. (2019). Efektivitas integrated financial management and information systems (ifmis) pada proses pelaporan keuangan pemerintah pusat. *Journal Akuntansi dan Bisnis*, 19(1), 80-93.

- Manuel, P. R., Andres, N. G., Laura, A. M., & María, D. L. (2015). Risk factors and drivers of financial sustainability in local government: An empirical study. *Local Government Studies*, 42(1), 29-51.
- Ministry of Finance. (2021). *Risk management guidelines for government agencies subject: Principles of enterprise risk management*. Retrieved from https://audit.nida.ac.th/th/images/reg_new2021/Risk_regulation_2564.pdf [in Thai]
- Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation. (2020). *Information on higher education institutions*. Retrieved from <https://www.mhesi.go.th/index.php/service/higher-education.html> [in Thai]
- Nasaeng, S., Thanaanantrakul, T., Jantharach, B., Sirisatit, P., & Boontongdee, O. (2021). Success factors on risk management of Udon Thani Hospital in Udon Thani Province. *Vocational Education Innovation and Research Journal*, 5(1), 168-177. [in Thai]
- Poonpool, N., Ninniyom, N., & Nachairit, I. (2023). The effect of social responsibility reporting on firm's investor confident of Thai listed company. *Humanities and Social Sciences Journal of Pibulsongkram Rajabhat University*, 17(2), 463-479. [in Thai]
- Poonpool, N., Thawiphrom, R., Nilniyom, N., & Mirattanaphra, P. (2022). The effect of professional development on career success perception of accountant in agricultural cooperatives in the Northeast of Thailand. *Journal of Accountancy and Management, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University*, 14(3), 1-17. [in Thai]
- Prasatkaew, T., & Vaisamruat, K. (2019). The success of budget spending of the department of fisheries to development Bungborapet in B.E. 2557-2560. *Journal of MCU Nakhondhat*, 6(7), 3424-3435. [in Thai]
- Puttikunsakon, P., Poonpool, N., & Wangcharoendate, S. (2022). The effects of MAI usage on value-based risk management and value creation: An empirical investigation of electrical and electronics in Thailand. *Journal of Social Science and Buddhist Anthropology*, 7(3), 454-471. [in Thai]
- Radoica, L. (2012). Synergistic effects of total quality management and operational risk management in central banks. *International Journal for Quality Research*, 6(4), 381-388.

- Ratanabhansri, R., & Arunruangsirilert, T. (2019). Consistency between risk management in government agencies and COSO ERM 2017: A case study of state audit office of the Kingdom of Thailand (Central administration). *Journal of Federation of Accounting Professions*, 1(3), 25-43. [in Thai]
- Ross, H. M., & Harun, H. (2014). Public sector accounting reform at local government level in Indonesia. *Financial Accountability & Management*, 30(2), 238-258.
- Sae-liw, K. (2017). *The potential of accounting that affects the success of accountants in Samutprakarn* (Research report). Bangkok: Faculty of Accountancy, Sripatum University. [in Thai]
- Sawangsri, D., & Intarak, P. (2023). Risk management of U-Thong school under the Secondary Educational Service Area Office Suphan Buri. *Journal of Educational Administration, Silpakorn University*, 14(1), 1-16. [in Thai]
- Siti, N., Aknoriza, M., & JamalRozaidy, M. (2023). Management accounting in the Malaysian public sector: Analysing the adoption of financial and risk analysis. *Journal of Research and Practice in Public Sector Accounting and Management*, 13(2), 2682-9347.
- Siti, Z. A., Abdul, R. A., & Wan, K. W. (2011). Management accounting and risk management in Malaysian financial institutions an exploratory study. *Managerial Auditing Journal*, 26(7), 566-585.
- Songdet, H., & Bunrat, A. (2023). Educational risk management of school administrators age under to the Phatthalung Primary Educational Service Area office 2. *Journal of Management and Local Innovation*, 5(6), 1-16. [in Thai]
- Srijunpetch, S. (2021). *Accounting information and business administration*. Retrieved from <https://citly.me/KoAuH> [in Thai]
- Srisawat, T., Homcharoen, J., & Chanruang, S. (2020). Risk assessment on the government procurement and supplies management act B.E. 2560 by electronic bidding of Burapha University. *Journal of Accountancy and Management, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University*, 12(3), 127-142. [in Thai]
- Tawbud, P., Chaveerug, A., & Ninlaphay, S. (2018). Effects of financial practice risk management of accountancy and management. *Mahasarakham Business School, Mahasarakham University*, 10(1), 60-73. [in Thai]

- Tayruakham, S. (2009). *Research methodology for social sciences and humanities* (8th ed.). Mahasarakham: Mahasarakham University. [in Thai]
- Thawanratphokin, T. (2021). Effects of financial practice risk management on financial operational success of automotive business. *Academy Journal of Northern*, 8(4), 12-26. [in Thai]
- The Comptroller General's Department. (2024). *Guidelines for preparing procurement and expediting the spending of budget funds for the year 2024*. Retrieved from <https://shorturl.asia/fX8jJ> [in Thai]
- Thongniwan, M., Poonpool, N., & Musik, N. (2020). Effect of government finance and fiscal accounting system on management success under the Ministry of Public Health Service. *Journal of Accountancy and Management, Mahasarakham Business School, Mahasarakham University*, 12(3), 1-13. [in Thai]
- Vyhivska, I. M., Hryhorevska, O. O., Lyakhovich, G. I., & Khomenko, H. Y. (2019). Organization of accounting and risk-management of educational activity: Development directions in the conditions of implementation of the quality management system. *JEL Classification*, 23(41), 82-93.
- Wiphatkrut, S. (2014). A risk management model of Rajabhat Universities in Thailand. *Journal of Interdisciplinary Research: Graduate Studies*, 3(1), 45-67. [in Thai]
- Wutthijareansit, P., & Ariratana, W. (2015). The financial risk management in educational opportunity expansion schools under the Office of Khon Kaen Primary Educational Service Area 5. *Journal of Education Khon Kaen University*, 38(4), 120-130. [in Thai]
- Yamane, T. (1967). *Statistics: An introductory analysis* (2nd ed.). New York: Harper & Row.